

Załącznik nr 1 do Uchwały
Nr XLV/219/2017 Rady Gminy
Lipusz z dnia 28 grudnia 2017 r.

**Gminny Program Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
na 2018 rok.**

Spis treści	str.
Wstęp	3
Rozdział I Podstawa prawna	4
Rozdział II Analiza problemu	4
Rozdział III Cele i zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	5
Rozdział IV Źródło i zasady finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	9
Rozdział V Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Lipusz	9

Wstęp

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2017 rok (zwany dalej Programem) określa sposób realizacji zadań własnych gminy wynikających z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. 2016 r. poz. 487 ze zm.). Zgodnie z treścią ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi prowadzenie wszelkich działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych należy do kompetencji na poziomie samorządu gminy.

Do właściwości gminy w tym zakresie należą w szczególności następujące obszary:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i art. 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Rozwiązywanie problemów alkoholowych i prowadzenie profilaktyki związanej z uzależnieniem od środków psychoaktywnych, a także przeciwdziałania zjawisku przemocy wymaga kompleksowego współdziałania szeregu instytucji: oświaty, policji, pomocy społecznej i służby zdrowia, wymiaru sprawiedliwości, a także administracji.

W Gminie Lipusz koordynacją realizacji zadań i rozwiązywaniu problemów związanych z uzależnieniem od alkoholu zajmują się: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Lipusz, Interdyscyplinarny Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Urząd Gminy w Lipuszu, Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipuszu, Dyrektorzy wraz z kadrą pedagogiczną szkół podstawowych, gimnazjum oraz przedszkola, a także szkół ponadgimnazjalnych mających siedzibę w powiecie kościerskim, Komenda Powiatowa Policji w Kościerzynie, Posterunek Policji w Dziemianach, Stowarzyszenia i organizacje pozarządowe, Placówki ochrony zdrowia, Poradnia Odwykowa w Kościerzynie, Prokuratura Rejonowa w Kościerzynie, Sąd Rejonowy w Kościerzynie, Kościół Katolicki oraz inne podmioty, którym zlecane będą zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

I. Podstawa prawna i merytoryczna regulująca zagadnienia z zakresu rozwiązywania i przeciwdziałania alkoholizmowi

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 487).
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390).
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1769 ze zm.).
4. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1875 ze zm.).
5. Inne przepisy, wytyczne w wyżej wymienionym zakresie między innymi rekomendacje Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

II. Analiza problemu

1. Przygotowanie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2018 zostało poprzedzone analizą problemów uzależnienia od alkoholu na terenie Gminy Lipusz. Dane zawarte w poniższym raporcie pochodzą z informacji uzyskanych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Lipusz oraz z Ośrodka Pomocy Społecznej w Lipuszu.
2. Do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Lipusz o podjęcie interwencji w sprawie osoby nadużywającej alkoholu wpłynęło:

Tabela nr 1

Rok	2014	2015	2016	2017 (stan 20.12.2017 r.)
Wnioski *	9	2	10	7

Źródło: Dokumenty GKRPA w Gminie Lipusz

* Wnioski o podjęcie działań

Wobec wszystkich złożonych wniosków zastosowano dalszą procedurę wynikającą z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Tabela nr 2

Rok	2014		2015		2016		2017 (stan 20.12.2017 r.)	
	Liczba rodzin	Liczba osób*	Liczba rodzin	Liczba osób*	Liczba rodzin	Liczba osób*	Liczba rodzin	Liczba osób*
Powody przyznania pomocy: alkoholizm	19	33	2	5	4	13	1	2

Źródło: Sprawozdania OPS w Lipusz

* Liczba osób w rodzinie

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2018 skierowany jest głównie do mieszkańców gminy Lipusz, w szczególności do dzieci i młodzieży ze szkół podstawowych, gimnazjum, szkół ponadgimnazjalnych, a także ich rodziców, ale również do wszystkich zainteresowanych problematyką. W trakcie realizacji Programu w 2018 roku przewiduje się prowadzenie dalszej działalności edukacyjnej na rzecz dzieci i młodzieży.

III. Cele i zadania Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Celem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest prowadzenie profilaktyki i przeciwdziałanie alkoholizmowi poprzez dążenie do ograniczenia występujących na terenie Gminy Lipusz problemów uzależnień wśród mieszkańców oraz ich negatywnych następstw.

Cele szczegółowe:

1. Zapobieganie oraz częściowe usuwanie skutków uzależnienia od alkoholu, a także negatywnych skutków przemocy w rodzinie.
2. Zmniejszenie negatywnych czynników i nieprawidłowości wpływających na życie rodzinne na skutek nadużywania alkoholu i przemocy w rodzinie.
3. Planowe wykorzystanie nowoczesnych form wsparcia i działań profilaktycznych kierowanych w szczególności do dzieci i młodzieży w zakresie uzależnienia od alkoholu i przemocy w rodzinie.
4. Współpraca z instytucjami zajmującymi się problem uzależnienia i przeciwdziałania przemocy umożliwiającymi efektywniejsze prowadzenie działalności profilaktycznej i terapeutycznej.

Zadanie 1

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

1. Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin oraz dla osób doznających przemocy:
 - motywowanie zarówno osób uzależnionych jak i współuzależnionych do podjęcia psychoterapii, kierowanie do leczenia specjalistycznego;
 - motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych do zmiany szkodliwego wzoru picia;
 - udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym poprzez uczestnictwo w grupach wsparcia;
 - rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy;
 - inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej;
 - gromadzenie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb instytucji.
2. Dofinansowanie realizacji programów rehabilitacji dla osób uzależnionych po zakończonych programach psychoterapii uzależnienia lub programach ograniczających picie alkoholu

Zadanie 2

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

1. Finansowanie zadań realizowanych przez Świetlicę działającą przy Zespole Szkół w Lipuszu prowadzonej w formie opiekuńczo – wychowawczej.
2. Upowszechnianie standardów interdyscyplinarnej pracy na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, m.in. opracowywanie i upowszechnianie materiałów informacyjno – edukacyjnych dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości uzyskania pomocy.
3. Podnoszenie kompetencji w formie szkoleń i warsztatów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie obejmujące m.in. zagadnienia dotyczące specyfiki zjawiska przemocy w rodzinie, konsekwencji doznawania przemocy w rodzinie, funkcjonowania osób doznających przemocy i stosujących przemoc oraz dotyczących obowiązujących procedur (w tym „Niebieska Karta”), a także profilaktyki uzależnień.
4. Podnoszenie kompetencji w zakresie pracy z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym oraz w zakresie prowadzenia zajęć profilaktycznych (kursy, szkolenia, konferencje).
5. Profilaktyka chroniąca przed uzależnieniami dzieci i młodzież szkolną poprzez promocje i wspieranie lokalnego wolontariatu.

6. Udział przedstawiciela GKRPA w Gminie Lipusz w pracach Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
7. Podejmowanie interwencji w rodzinach, gdzie występuje przemoc poprzez wdrażanie procedury „Niebieskiej Karty” i udzielanie pomocy przy współpracy z innymi instytucjami i jednostkami organizacyjnymi.
8. Usprawnienie współpracy i przepływu informacji między przedstawicielami różnych służb: współpraca z Punktem Interwencji Kryzysowej w Kościerzynie oraz z instytucjami tworzącymi system pomocy osobom dotkniętym alkoholizmem, a w szczególności ofiarom przemocy domowej – koordynowanie działań poprzez współpracę z Komendą Powiatową Policji w Kościerzynie, Posterunkiem Policji w Dziemianach, Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Lipuszu, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kościerzynie, Prokuraturą Rejonową w Kościerzynie, Zespołem Kuratorów Sądowych, przedstawicielami ochrony zdrowia, szkołami, organizacjami pozarządowymi i osobami fizycznymi.

Zadanie 3

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych w szczególności dla dzieci i młodzieży – w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć.

1. Współpraca z placówkami oświatowymi i opiekuńczo – wychowawczymi w zakresie realizacji programów profilaktycznych i edukacyjnych skierowanych do dzieci i młodzieży (dofinansowanie działań realizowanych w zakresie programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, dofinansowanie warsztatów dla dzieci i młodzieży związanych z tematyką profilaktyczną, wspieranie działań profilaktycznych w szczególności sposób eksponujący szkodliwość alkoholu, narkotyków i innych środków psychoaktywnych).
2. Dofinansowanie działań o charakterze edukacyjnym przeznaczonych dla rodziców na bazie programów profilaktycznych.
3. Współpraca w zakresie realizacji środowiskowych programów profilaktycznych.
4. Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych.
5. Wspieranie realizacji pozalekcyjnych zajęć sportowych.
6. Prowadzenie interaktywnego systemu informacji o działaniach podejmowanych na terenie gminy w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych.
7. Udział w kampaniach lokalnych i ogólnopolskich z zakresu profilaktyki problemów alkoholowych, promujących zdrowy styl życia.
8. Prowadzenie działań edukacyjnych z wykorzystaniem materiałów edukacyjnych.

Zadanie 4

Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Lipusz.

1. Koordynowanie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych na terenie gminy, poprzez przyjmowanie zgłoszeń o osobach nadużywających alkohol.
2. Przeprowadzanie rozmów motywująco – ostrzegawczych podczas posiedzeń GKRPA Gminie w Lipuszu.
3. Prowadzenie działań motywujących do podjęcia leczenia odwykowego.
4. Dofinansowanie programów rehabilitacyjnych dla osób uzależnionych, po zakończonych programach psychoterapii uzależnienia.
5. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia odwykowego.
6. Kierowanie na badania przez biegłych sądowych w przedmiocie uzależnienia, kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego z siedzibą w Kościerzynie.
7. Opracowywanie dokumentacji wymaganej przy kierowaniu wniosku do Sądu.
8. Zakup materiałów edukacyjnych oraz dystrybucja wśród określonych grup adresatów.

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych poprzez wsparcie materialne podmiotów zajmujących się rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przemocy;

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących prowadzenia sprzedaży napojów alkoholowych oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

1. Podejmowanie działań edukacyjnych, kontrolnych i interwencyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu poniżej 18 roku życia.
2. Przeprowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zgodzie z przepisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
3. Przestrzeganie limitu stałych punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży.
4. Zobowiązanie podmiotów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych do umieszczenia w widocznym miejscu tabliczek informacyjnych o zakazie sprzedaży alkoholu i przestrzegania tego zakazu m. in.: osobom, których stan wskazuje, że znajdują się w stanie nietrzeźwości, osobom do lat 18, zakaz spożywania napojów alkoholowych w sklepie i jego otoczeniu.

IV. Źródła i zasady finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych są środki finansowe budżetu Gminy Lipusz pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, które nie mogą być przeznaczane i wykorzystane na inne cele.

Zasady finansowania poszczególnych zadań określają Rekomendacje Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do realizowania finansowania gminnych programów profilaktycznych i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz wytyczne Krajowego Biura do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii. Powyższe środki gromadzone są w budżecie gminy:

- 1) w dziale 85 – ochrona zdrowia;
- 2) w rozdziale 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi;

W 2018 roku na wydatki związane z realizacją Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych planuje się przeznaczyć kwotę 62 000,00 złotych.

V. Zasady wynagradzania członków GKRPA w Gminie Lipusz

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Lipusz jest organem podejmującym czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.

Do zadań realizowanych przez członków Gminnej Komisji należy:

1. Przyjmowanie wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego.
2. Przeprowadzanie rozmów motywacyjnych z osobami uzależnionymi.
3. Prowadzenie dokumentacji związanej z procedurą leczenia odwykowego.
4. Opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w sprawie zgodności lokalizacji punktów sprzedaży zgodnie z obowiązującymi przepisami.
5. Kontrolowanie punktów sprzedaży napojów alkoholowych na wniosek Wójta Gminy, mieszkańców Gminy oraz z własnej inicjatywy i sporządzanie na ich podstawie protokołów.
6. Udział w posiedzeniach Komisji.
7. Inicjowanie i współuczestnictwo w zadaniach o charakterze profilaktycznym.
8. Realizacja założeń gminnych programów o charakterze zdrowotnym, profilaktycznym i społecznym.

Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Lipusz przysługuje wynagrodzenie za udział w pracach komisji, posiedzeniach, kontrolach, które ustala się w wysokości:

- 1) przewodniczący Komisji – 110,00 zł (brutto);
- 2) członek Komisji – 90,00 zł (brutto).

Komisja będzie zbierać się przynajmniej raz na dwa miesiące. Spotkanie może zostać dodatkowo zwołane na wniosek każdego z członków Komisji, o ile wynikną pilne potrzeby. Na posiedzeniach GKRPA w Gminie Lipusz prowadzone są rozmowy z osobami uzależnionymi i współuzależnionym, ofiarami i sprawcami przemocy, kompletowane są dokumenty do Sadu Rejonowego, Prokuratury i Policji oraz wydawane są opinie dotyczące zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości oraz uchwałami Rady Gminy Lipusz.

Podstawą wynagrodzenia członków Komisji są protokoły z posiedzeń GKRPA w Gminie Lipusz i kontroli punktów sprzedaży alkoholu wraz z listą obecności.

Przyjmuje się zasady zwrotu kosztów podróży służbowych tj. podróży związanych z wykonywaniem funkcji członka GKRPA w Gminie Lipusz według zasad uregulowanych Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz. U. z 2013 r. poz. 167.)

Wydatki na wynagrodzenia, szkolenia, koszty podróży służbowych (delegacje) członków Gminnej Komisji realizowane są ze środków budżetu Gminy przeznaczonych na realizację zadań własnych wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi określonych w niniejszym Programie.